

Verksamhetsberättelse för Naturskyddsföreningen i Falun 2018

Medlemmar

Följande antal personer har varit medlemmar under 2018 (jämförelse med 2017 inom parentes):

Totalt antal medlemmar 2176 (2226) -2,2%

Fullbetalande medlemmar 1179 (1229)

Familjemedlemmar 997 (996)

Ständiga hedersmedlemmar 1 (1)

Styrelsen

Efter årsmötet i mars 2018 har styrelsen bestått av följande medlemmar:

Christine Riedwyl –ordförande

Chris Bales –kassör

Birgitta Johansson – ledamot

Eva Bååth-Holmqvist – ledamot

Katja Lindgren-ledamot

Urban Gunnarsson-ledamot

Jenny Eldh-ledamot (till 26/9)

Jonna Hevosmaa-ledamot

Bo Göran Hansson- suppleant

Så här arbetar styrelsen i Falun

Styrelsen försöker sprida ansvaret inom gruppen. Man turas till exempel om med att ordna och leda möten, anteckna och följa upp det som beslutats. De brukar träffas hemma hos varandra. Ambitionen är att låta lusten till arbetet vara viktigare än plikten till uppgifterna. Möte hålls normalt en gång i månaden eller 10 gånger per år. Däremellan kan mindre arbetsgrupper träffas.

Ordförande strävar efter att delegera uppdrag och kontakter till andra styrelsemedlemmar eller till andra i föreningen. Tanken är att den som har mest sakkunskap eller intresse i en fråga fortsättningsvis utgör ansikte utåt mot allmänhet och press i de frågor där föreningen är aktiv.

Styrelsen bedriver också en viss lobbyverksamhet. Man har bland annat regelbundna träffar med kommunledningen. Här försöker styrelsen följa upp vallöften och andra utfästelser. Styrelsen samarbetar även direkt med andra aktörer såsom skolan, Falu energi och vatten med flera.

Styrelsen jobbar med medlemmarna som mottagare och ordnar bland annat föreläsningar, lärande utflykter, medlemsträffar och naturupplevelser. Man arbetar också med att göra föreningens ståndpunkter kända för allmänheten genom

insändare, initiativ till offentliga debatter, föredrag och publicering av politiska enkäter.

Under det gångna kalenderåret har styrelsen haft 10 reguljära möten och ett konstituerande möte.

Nedan följer en kort redovisning av våra arrangemang under året, indelad enligt de fyra områden (hållbar konsumtion/hållbar kommun/hållbar landskapsvård/ hållbar föreningsutveckling) i vår verksamhetsplanering, som vi fortlöpande uppdaterar. Det finns även länkar till de eventuella reportage i media som arrangemanget gett upphov till (som kommit till vår kännedom)

Hållbar konsumtion

Filmen Demain, på Gamla Elverket, 14/1, kl 16

En mycket angelägen film som inspirerade till livliga diskussioner. Av dem ca 40 besökare stannade många och fikade.

Runndagarna, 18/2

Birgitta Johansson och två aktiva medlemmar hade ett stand vid Främby udde, där en isbjörn, som oroades av de smältande isarna, väckte uppmärksamhet. Vi delade ut en klimtbroschyr som bl a visar hur vintrarna i Dalarna beräknas förändras.. En strid ström med folk passerade och många stannade för att ta en kopp blåbärssoppa och prata klimatfrågor.

“En obekväm sanning” på IOGT-lokalen i Bjursås, 25/2

Ett samarbete med IOGT-föreningen i Bjursås. Efter den tankeväckande filmen bjöds det på fika och samtal. Ett dussin engagerade personer deltog.

Klädbyttardag på Kristinegården, 14 april

Runt 200 besökare kom till Kristinegården för att byta kläder. Ca 800 plagg bytte ägare. 28 volontärer hjälptes åt med att det hela flöt på. Det fanns för första gången även en workshop för att göra egen hudkräm. Två insändare samma vecka och ett inslag på lokal-tv kvällen innan uppmärksammade eventet. Christine var sammanhållande.

Föredrag med Rebecka LeMoine , på kulturhuset tio14, 16 april

Ett intressant föredrag om den biologiska mångfalden och att vi nu är inne i den 6:e globala massutrotningen. Cirka 60 personer kom och lyssnade.

HMV upptakt i Skattungbyn, 25/8

Handla miljövänlig upptakt i Skattungbyn. Siv Carlgren från Handla Miljövänligt gruppen deltog.

Miljövänliga veckan, v 40

Årets tema var "ta reda på det du har". Under fyra eftermiddagar stod vi på Stora Torget tillsammans med kommunen som driver kampanjen "Handla rätt". Vi delade ut infomaterial, lista/förteckning över butiker som reparerar saker, bjöd på äpplen samt visade lagade kläder, kassar sydda av uttjänta kläder m.m.

Vi hade också en utställning på biblioteket med temat "ta reda på det du har". En insändare skickas till DD och DT

Reparationscafé, 16/10

I studiefrämjandets lokal erbjöd vi allmänheten hjälp att kostnadsfritt laga /ändra sina kläder och reparera sin cykel tillsammans med kunniga sömmerskor och cykelreparatörer från cykelköket. Ett tjugotal personer fick hjälp under dagen och vi hade många bra samtal över en fika med äppelkaka. Birgitta var sammanhållande för Miljövänliga veckan.

Scoutbesök 7/11

Jonna Hevosmaa höll i en kväll med scouterna till temat "En hållbar jul". Förutom pyssel blev det också givande diskussioner kring kvällens tema.

Butikskontroller

Eva Bååth-Holmqvist och Bo Göran Hansson har utfört kontroll av 5 Willys butiker i Falun, Borlänge, Säter och Avesta. Dessa butiker har märkningen BRA MILJÖVAL och får skylta med Naturskyddsföreningens logga. Alla butiker blev godkända. Detta arbete ingår i verksamhetsgruppen Handla miljövänligt.

Hållbart landskap

Storsatsning under biologisk mångfaldsveckan i maj, med en samlad annons för sju olika aktiviteter: Fagning (2), natursnokarna, föreläsning om odling, Bioblitz, teater, besök av naturreservat

Fagning av ängen i Stadsparken 13/5

Det var en liten skara på 6 personer som snyggade till ängen under ledning av Patric Engfeldt och Niklas Trogen.

Vårfagning på ängen i Sågsbo, 19/5

Fyra personer inklusive Mattias Åhlstedt deltog. Det jobbades mest med att göra nya slånor.

Kvällsutflykt till Prästskogens naturreservat, 22/5

På själva Biologiska Mångfaldens dag gjorde vi en utflykt till Prästskogens naturreservat i Bjursås. Guider på plats var Mattias Åhlstedt och Gunilla Roos, som berättade om tillkomsten av reservatet. Vi gjorde sedan en rundvandring, då även Urban Gunnarsson var med som guide. 12 personer och en hel del mygg deltog.

Bioblitz vid Långsjön i Borlänge, 26/5

Dagen började med fågelexkursioner kl 6 på morgonen, sen blev det exkursioner varje halvtimme. Även badgäster drogs in i aktiviteterna. Sammanlagt 150 personer deltog. Ett samarbete mellan ornitologerna, Naturum, Naturskyddsföreningen, DABS

och skogsrisikan. Det blev ett inslag i SVT och i radion.

Föreläsning om odling med Christina Winter på Kårarvet, 27/5.

"Den viktigaste odlingen är den som blir av" var Christina Winters budskap. Föreläsaren berättade mycket om betydelsen av kompost. Ett trettiotal personer deltog.

Naturnatta på Källslätten, 5/6

Det råkade vara första regniga dag på flera veckor. Det pysslades och Torbjörn Svensson från Källslättenföreningen berättade om Källslätten. En liten skara deltog.

Slätter på ängen i Sågsbo, 4/8

Ett tiotal personer slog, krattade och gjorde fint på ängen. Det nya hässjevirket kom till användning.

Slätter på ängen i stadsparken, 19/8

Ett 20-tal deltagare mellan 3 och 70 år deltog i denna roliga aktivitet. Alla fick prova att slå. Det fanns också slipsten på plats.

Besök på Lugnets språkcafé, 8/9

Christine var med på Lugnet kyrkans språkcafé och berättade om föreningens aktiviteter. Tre deltagare följde sedan med på svamputflykt.

Svamputflykt till Källslätten, 15/9

Ett femtiotal deltagare av olika åldrar och med olika kunskapsnivåer lärde sig mer om svamp av Anders Janols.

Ett samarbete mellan föreningen Skogsrisikan och Naturskyddsföreningen i Borlänge.

Skogsutflykter under hösten

Under hösten hade vi tre exkursioner med skogsgruppen, den 1:a, 16:e och 29:e september. Under exkursioner besöktes intressanta skogsområden med syfte att upptäcka och beskriva naturskogar. Vi var mellan 5 och 10 deltagare på turerna.

Natursnokarna -Naturskyddsföreningens barn- och familjeverksamhet

Natursnokarna har under året haft 7 egna träffar med varierande teman som: Spår av djur, fåglar och pyssel i naturen.

Vi har som vanligt hållit till i Rottneby Naturreservat, utom en gång när vi hade smådjur i vattnet. Då träffades vi uppe vid Lilltorpet för att få tillgång till vatten.

Deltagande barn har varit mellan 10 och 25 plus ungefär lika många vuxna.

Två gånger har vi bjudit på korv med bröd och en gång gjorde vi krabbelurer.

Många kommer tillbaka flera gånger, men varje träff är det några nya deltagare.

Under våren var vi två ledare. Jessica Olofsson och Eva Bååth-Holmqvist, men till hösten kom Karin Runesson tillbaka, så då har vi varit tre, vilket gör verksamheten mindre sårbar.

Natursnokarna har också varit synliga vid flera andra tillfällen:

26 maj - BioBlitz vid Långsjön i Borlänge ställde vi upp med spår av djur och en tipspromenad för barn om fåglar. 5 barn deltog.

27 maj - Invigning av Isalanäsets Naturreservat där samma tipspromenad som ovan fanns med. 10 deltagare.

20 oktober - Cykel och Längdspecialistens barndag. Karin gjorde reklam för sin och Emelie Bergmans bok "Barnens utebok". Natursnokarna hade en Spår-av-djur-utställning. En jämn ström av folk passerade och tittade på vad vi hade under de timmar vi stod där.

Hållbar kommun

Earth Hour vid Faluån, 24 mars, i samarbete med Falu kommun

Föreningen hjälpte till med fiket och isbjörnen Christine minglade bland deltagarna, som lyssnade på tal och musik. Kvällen avslutades med en eldshow.

Teater och politikerutfrågning för allmänheten, 17/5

Som upptakt till valet bjöd vi in alla politiska partier till ett panelsamtal på Gamla Elverket. Partierna fick i förväg skriftligt ta ställning till ett antal frågor som handlar om kommunal miljöpolitik. Diskussionen leddes av Anton Grenholm.

Som inspiration spelades det först upp en teatermonolog av Nadja Franke från scenkonstgruppen, som handlar om krocken mellan å ena sidan naturen och livsbehoven och å andra sidan vårt rationella samhälle. Ett femtiotal åskådare var på plats. Tyvärr var inte media på plats trots pressmeddelande och uppringningar till journalister.

Efter utfrågningen skrev kretsen ett antal debattartiklar där teman och åsikter från debatten speglades. Dessa tre publicerades i Falu-Kuriren:

23 juni: Faluns politiker ser miljöfrågan som viktig – men har olika syn på lösningarna

10 juli: Inför fler vegetariska måltider i skolmatsalen

22 juli: Sverige måste genomföra kraftfulla klimatåtgärder även på hemmaplan

Teaterföreställning och samtal för gymnasieelever från Falu fri, 18/5

Ett femtiotal elever tittade på teatern "Grismanifestet" och ställde i anslutning till föreställningen frågor till de närvarande politikerna.

Föreningen fick beviljad ett projektbidrag från riks samt bidrag från kommunens hållbarhetsråd och Studieförbundet för att kunna genomföra detta arrangemang.

Aktivitetsmessa på kulturhuset tio14, 17/8

Tillsammans med många andra lokala föreningar fick vi tillfälle att presentera vår verksamhet. Tack vara strategisk bra placering fick vi mycket uppmärksamhet.

Solelscirkel, 6 tillfällen från 16/9 till 10/12

Chris Bales ledde studiecirkel som byggde på inspelade föreläsningar som tagits fram av Högskolan Dalarna för organisationer som funderar på att köpa en soleanläggning, en rapport skriven för bostadsrättsföreningar samt lite annat material. 13 deltagare började kursen men det var färre i slutet.

Återbruksfesten, 17/11

Eva, Jonna, Christine representerade föreningen vid ett stand på kommunens uppskattade och välbesökta "Återbruksfesten" på Magasinet.

Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, mm.

Föreningen fortsatte sitt arbete med den fördjupade översiktsplanen Läs vårt yttrande. Vi hade i samrådet fått gehör för många av våra detaljsynpunkter, men den

huvudsakliga kritiken kring bostadsplanering och transporter kvarstod. På grund av detta jobbade Anders Gottberg tillsammans med en sakkunnig planarkitekt vidare med en alternativ plan för en centrumnära bostadsbebyggelse som har förutsättningar att minska transportbehovet. Det blev tvåsidiga nyhetsuppslag i vardera FK och DD samt ett par debattartiklar i de båda tidningarna. Trots intensivt lobbyarbete, med telefonsamtal och personliga brev, mot kommunstyrelse- och kommunfullmäktigeledamöter fick arbetet inte synbara resultat i beslutet om översiktsplanen. Dock ledde synpunkterna arbetet sedermera till en motion av MP om att ta bort det sk Tiskenledsreservatet. Motionen är för närvarande under beredning. [Läs brev till kommunstyrelsen](#) med tillhörande rapportbilaga.

Detaljplaner

Föreningen hade synpunkter på ett detaljplaneprogram för Simonsberget. Yttrandet handlade om den strukturella problematiken för stadens utveckling. Vidare lämnades synpunkter om cykeltillgänglighet vid ombyggnad av Falu Hotell.

Vi lämnade också synpunkter om bl. a. biologisk mångfald, översvänningsrisker, gemenskapskänsla mm för planerad bebyggelse på Lustigknopp, [Läs yttrandet här](#). Föreningen hjälpte invånarna med att bilda opinion, sammanlagt 300 yttranden inkom. Den planen är ännu inte avgjord.

Föreningen har haft en kontinuerlig bevakning av PBL-planer under året. För en fördjupad översiktsplan för "Landsbygden" lämnades dock inga synpunkter även om det hade varit behövt.

Fyra personer från föreningen deltog i ett möte som handlade om utgångspunkter för ett planprogram för sjön Runn som kommer att utmyнна i en för Falu- och Borlänge Kommun gemensam översiktsplan för sjön.

Opinionsbildning mot avfallsindustri

En boendegrupp i Olsbacka kontaktade oss och ville ha stöd för att motarbeta planer på en industri för omhändertagande av miljöfarlig avfall samt deponi vid Karlsviksberget. Industrins upptagningsområde skulle vara för hela Dalarna. Föreningen gavs hjälp genom rådgivning om miljölagstiftning, etableringsprocess, sannolikhet mm. Lämnade uppgifter dubbelkollades mot jurist på rikskansliet. Dessutom var Urban Gunnarsson med på en inventering av naturvärden i området.

Opinionsbildning mot undersökningstillstånd

Boende i Säter har med hjälp av Naturskyddsföreningarna i Falun, Borlänge och Säter överklagat ett undersökningstillstånd för mineralsökning. En eventuell framtida gruva hotar vattentillgången i Svärdjöåsen som går genom området. Föreningarna har hjälpt till med research och formulering av överklagandeskrivelse till Mark- och miljödomstolen i Luleå. Jurist från Riks har dubbelkollat skrivningarna.

Möte med kommunledningen, 8/6

Anton Grenholm och Chris Bales var företrädare för Naturskyddsföreningen i Falun. De deltagande politikerna var Jessica Wide (S), Joakim Storck (C) och Richard Holmquist (MP).

Det togs upp klimatarbetet, transporter och den fördjupade översiktsplanen. Tre råd som berör hållbarhet ska föras ihop för att bli hållbarhetsrådet, men tidsplan och detaljer finns inte.

Medborgarförslag, november 2017

Ett medborgarförslag har lämnats till kommunen i november 2017. Det handlar om att kommunen ska minska organisationens egna utsläpp av växthusgaser. Förslaget har arbetats fram av tre engagerade medlemmar i Naturskyddsföreningen, Chris Bales (styrelserepresentant), Anders Gottberg och Birgitta Johansson (styrelserepresentant). Förslaget bifölls vid fullmäktigemötet 5 febr. 2019. [Läs förslaget här](#)

Föreningsutveckling

Årsmöte och föreläsning, 27/3

Kretsens årsmöte hölls i ett rum i Egnellska huset. Innan årsmötet fick vi höra en intressant redovisning om det trainee projektet om grön ekonomi, som Anton Grenholm var uppdragsgivare för.

Riksstämman i Uppsala, 15-17/6

Anders Gottberg deltog i riksstämman som kretsombud. Anton Grenholm var anlitad som så kallad vice utskottsordförande och var också med på stämman. Anton mfl hade också lämnat in en motion om "Policy för grön ekonomi" [Se Riksstämmans protokoll Motion 43](#). Även om motionen inte antogs i sin helhet lyckades Anton och Anders få stämman att ändra styrelsen förslag om avslag till att frågan bollades åter till styrelsen för ny behandling.

Styrelsedag, 10/11

Årets styrelsedag genomfördes under egen ledning. I Jonnas mysiga lägenhet reflekterade vi kring våra fokusområden, uppdaterade verksamhetsplanen och diskuterade olika satsningar inför det kommande året.

Kretsens kontakt med allmänheten

Hemsidan

Maja Myrén och Anton Grenholm har hållit hemsidan uppdaterad för att nå medlemmar och allmänheten med information om våra aktiviteter.

Sociala medier

Maja Myrén, Christine Riedwyl och Jonna Hevosmaa har löpande lagt ut kretsens nyheter på Facebook. Vi har vid större arrangemang även lagt ut betalannonser på Facebook. Jonna har också skapat ett Instagramkonto samt två andra Facebookgrupper som ska bidra till bättre kommunikation föreningar och privatpersoner emellan.

[Länk till facebook.](#)

Medlemsutskick

Anton Grenholm ansvarar för utskick via mail till kretsens medlemmar ett antal gånger per termin. Styrelsen förser Anton med material och ber om utskick när det bedöms behövas, ofta med ungefär samma information som läggs ut på hemsidan.

“Visitdalarna” och “Det händer i Dalarna”

Christine Riedwyl har lämnat in relevanta evenemang till Visitdalarna, som lägger ut dem på sitt kalendarium. Vid några tillfällen har vi även annonserat på “Det händer i Dalarna”.

Christine Riedwyl

Jonna Hevosmaa

Eva Bååth-Holmqvist

Urban Gunnarsson

Birgitta Johansson

Katja Lindgren

Chris Bales